

Broj: 01-183-22
Podgorica, 26.07.2022. godine
MK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 28 i 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14), nakon završenog postupaka pokrenutog po službenoj dužnosti daje,

MIŠLJENJE

I UVOD

1. U skladu sa odredbom člana 28 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 42/11 i 32/14), u vezi sa položajem djece korisnika JU Doma „Mladost“ Bijela pokrenuo ispitni postupak po sopstvenoj inicijativi.

Naime predstavnici Zaštitnika (28.02.2022. godine) posjetili su Malu grupnu zajednicu za djecu bez roditeljskog staranja sa smetnjama u razvoju, koja posluje u okviru JU Dječji dom „Mladost“ Bijela i koja se nalazi u Bijelom Polju. Razgovarali su sa koordinatorom i zaposlenima, obišli smo ustanovu i vidjeli djecu korisnike. Prema navodima zaposlenih djece ima devetoro na smještaju. Ističu da nemaju fizioterapeuta niti da djeca koriste usluge tog kadra negdje drugo.

II POSTUPANJE ZAŠTITNIKA

2. Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenje od JU Dječjeg doma „Mladost“ u Bijeloj, a potom od centara za socijalni rad na osnovu kojih odluka su korisnici upućeni – smješteni u Malu grupnu zajednicu.

Zaštitnik je od JU Dječjeg doma Mladost zatražio izjašnjenje – obavještenje iz kojih centara za socijalni rad su djeca upućena u Malu grupnu zajednicu Bijelo Polje, kao i koju eventualnu drugu vrstu usluge koriste ta djeca (osim smještaja u ustanovu).

JU Dječji dom Mladost – Bijela dostavio je obavještenje br. 492 u kojem se navodi da su djeca korisnici Male grupne zajednice smješteni u tu ustanovu na osnovu rješenja centara za socijalni rad za sledeće Opštine: Bijelo Polje (1 korisnik), Pljevlja (1 korisnik), Podgorica (3 korisnika), Plav (1 korisnik) i Nikšić (1 korisnik); da do proglašenja pandemije Covid- 19 ukupno troje djece je bilo u mogućnosti da koristi usluge fizioterapeuta, koji ordinira u JU Dom zdravlja Bijelo Polje, koji prema podacima sa kojima raspolažu ima veliki broj pacijenata, te iz tog razloga nije bilo moguće obezbijediti ovu terapiju za sve korisnike Male grupne zajednice; da će iz sopstvenih sredstava koja dobijaju po osnovu naknade za smještaj, obezbijediti fizioterapiju za potrebe korisnika.

3. Od JU Centra za socijalni rad za opštine Plav i Gusinje Zaštitnik je zatražio i dobio izjašnjenje u kojem se navodi da je jedno dijete smješteno u Malu grupnu zajednicu posredstvom tog Centra; da uvidom u izvještaj za zaključkom o korisniku od 14.03.2022. godine koje dostavlja pružalac usluga procjena stručnog radnika je

potreba za specijalističkim pregledima, kao i potreba za fizioterapeutom, obzirom na to da dijete ima problem sa donjim ekstremitetima i koristi pomagalo; da iz individualnog plana od 14.03.2022. godine zaključuju da je dijete uključeno u logopedski tretman u cilj poboljšanja glasova i usvajanja novih pojmova i to dva puta nedjeljno u trajanju od 60 minuta u logopedskom centru; da su istim planom predviđene vježbe gornjih i donjih ekstremiteta, dva puta sedmično u trajanju od 30 minuta kao i ovladavnje osnovnim funkcijama fine motorike jednom nedjeljno u trajanju od 30 minuta. U prilogu je dostavljeno rješenje za korisnika – dijete.

4. JU Centar za socijalni rad Bijelo Polje Zaštitniku je dostavio izjašnjenje u kojem se navodi da je korisnica smještaja u Malu grupnu zajednicu mal. X.Y. rođena je xxx. godine, čiji su roditelji lišeni roditeljskog prava odlukom Osnovnog suda u Bijelom Polju od xxx. godine, osim u dijelu viđanja ostvarivanja kontakata; da su nakon smještaja roditelji i brat ostvarili jednu posjetu X.; da je tražena hraniteljska porodica ali su dobili odgovor da nema na raspolaganju slobodne hraniteljske porodice; da u skladu sa planom usluga Centra za socijalni rad i na osnovu individualnog plana rada sa korisnikom ustanove sa X. Se radi na razvijanju sposobnosti, finoj motorici i radno okupacionim aktivnostima; da mal. X. U avgustu 2022. godine, sa punoljetstvom prestaje pravo na smještaj, kada joj se mora obezbijediti drugi adekvatan smještaj. Dostavljena je rješenje za korisnicu.

5. JU Centar za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak dostavio je izjašnjenje broj 01-1066/1 u kojem se navodi: da iz dosadašnje saradnje sa stručnim radnicima zaposlenim u Maloj grupnoj zajednici Bijelo Polje, neposrednog kontakta sa njima i samim štićenikom, ističu da Centar ima pozitivna iskustva kada su u pitanju smještajni uslovi u kojima borave korisnici (higijena prostorija, ishrana, individualni tretman korisnika i sl.); da kada je u pitanju zdravstveni tretman korisnika pa i XY. iz Pljevalja, ističu da su od strane predstavnika Ustanove blagovremeno obaviješteni o stanju korisnika i eventualnim promjenama kao i o planiranim aktivnostima na unaprijeđenje njegovog zdravstvenog stanja; da su upoznati da se mal. X. Pružaju odgovarajuće zdravstvene usluge, s tim da je neophodno obezbijediti i tretman fizioterapeuta što se ranije dešavalo upućivanjem korisnika u Institut „Simo Milošević“ u Igalu; da vjeruju da će Ustanova iznaći rješenje i ovom korisniku obezbijediti adekvatan medicinski tretman i posebno usluge fizioterapeuta bilo u okviru Ustanove ili u Institutu „simo Milošević“, kako je i predviđeno individualnim planom rada sa korisnikom. Dostavljeno je rješenje za xx o nastavljanju sa korišćenjem prava na uslugu smještaja u JU Dječji dom Mladost.

6. JU Centar za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik br. 02-128/22-1648/2 u kojem se navodi da je porodica korisnika XY. poznata Centru dugi niz godina; da su zbog situacije u porodici i u porodičnom funkcionisanju, mal. X. I X. u septembru prethodne godine, privremeno izmješteni iz porodice porijekla i smješteni u ustanovu socijalne i dječje zaštite, od kada se mal. X. nalazi u JU Dječji dom „Mladost“ – Mala grupna zajednica u Bijelom Polju; da su od roditelja dobili saglasnost za izmještanje djece, kao i saglasnost za postavljanje privremenog staroca koji će zastupati prava i interese djece; da je X. Po dolasku upisan u Osnovnu školu „xx“; da su od stručnih radnika ustanove obaviješteni da X. redovno odlazi na tretmane kod dječjeg psihijatra u Centru za autizam u Podgorici, kao i da ima redovne tretmane sa psihologom ustanove u koju je smješten; da će stručni radnici Centra u saradnji sa JU Dječjim domom Mladost, u narednom periodu raditi na spajanju X i njegovoe sestre X., kako bi boravili zajedno u toj ustanovi. Dostavljeno je rješenje o smještaju.

7. JU Centar za socijalni rad za Glavni grad Podgorica, opštinu u okviru glavnog grada Golubovci i Opštinu Tuzi, aktom br. 01-142-7468/22/1 dostavio je kopije rješenja o smještaju korisnika u JU Dječji dom „Mladost“ – usluga Mala grupna zajednica Bijelo Polje. Ističe se da korisnici ne koriste druge usluge kod tog Centra, međutim, smatraju da je od značaja napomenuti da je korisnicima potreban redovan fizioterapeutski tretman, zbog njihovog zdravstvenog stanja. U prilogu su rješenja za tri korisnika/ce.

III Utvrđene činjenice

8. Na osnovu izjašnjenja, obavljene posjete i raspoložive dokumentacije Zaštitnik je utvrdio sledeće činjenice:

- Da u Maloj grupnoj zajednici za djecu sa smetnjama u razvoju Bijelo Polje (MGZ) koja je organizaciona jedinica JU Dječjeg doma „Mladost“ u Bijeloj, boravi ukupno sedmoro djece, bez roditeljskog staranja, sa smetnjama u razvoju i kompleksnim zdravstvenim problemima;
- Da su djeca smještena odlukama centara za socijalni rad za opštine: Bijelo Polje (1 korisnika), Pljevlja (1 korisnik) Podgorica (3 korisnika), Plav (1 korisnik) i Nikšić (1 korisnik);
- Da je do proglašenja pandemije Covid 19 ukupno troje djece bilo u mogućnosti da koristi usluge fizioterapeuta koji ordinira u JU Dom zdravlja Bijelo Polje, koji ima veliki broj pacijenata te iz tog razloga nije bilo moguće obezbijediti ovu terapiju za sve korisnike MGZ;
- Da je nesporno da usljed kompleksnih zdravstvenih problema sva djeca koja su smještena u MGZ imaju potrebu za kontinuiranim fizikalnim terapijama te ove potrebe ne mogu biti zadovoljene kroz sistem javnog zdravlja;
- da je iz Uprave JU Doma Mladost iskazana namjera da iz sopstvenih sredstava koja dobijaju po osnovu mjesečne naknade za smještaj, obezbijede fizioterapeuta za potrebe korisnika MGZ.

IV Relevantni propisi

9. Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“ br.1/7) utvrđeno je:

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. (čl. 8)

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo. (čl. 17/2)

Dijete uživa prava i slobode primjerno njegovom uzrastu i zrelosti. (čl. 74)

10. Konvencijom o pravima djeteta UN-a, garantovano je:

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere.

Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. (čl. 3)

1. Države-potpisnice priznaju da mentalno ili fizički onesposobljeno dijete treba da uživa pun i pristojan život, u uslovima koji obezbjeđuju dostojanstvo, potiču samopouzdanje i olakšavaju aktivno dječije učešće u zajednici.

2. Države-potpisnice priznaju pravo onesposobljenom djetetu na posebnu brigu i potpomagaće i obezbjeđivati, u zavisnosti od dostupnih sredstava, pružanje pomoći takvom djetetu i onima koji su odgovorni za brigu o njemu, pomoć koju oni zatraže i koja odgovara dječijem stanju i prilikama roditelja ili drugih koji se brinu za dijete.

3. Priznajući posebne potrebe onesposobljenog djeteta, pomoć koja se daje u skladu sa stavom 2. ovog člana davat će se besplatno gdje god je to moguće, uzimajući u obzir finansijska sredstva roditelja ili drugih koji se brinu za dijete, i ona će biti planirana tako da se onesposobljenom djetetu pruži uspješan pristup obrazovanju, školovanju, zdravstvenim službama, službama za rehabilitaciju, pripremi za zaposlenje i mogućnostima rekreacije na način koji pomaže djetetu da postigne što potpuniju moguću društvenu integraciju i individualni razvitak, uključujući njegov kulturni i duhovni razvitak.

4. Države-potpisnice će unapređivati, u duhu međunarodne saradnje, razmjenu odgovarajućih informacija na polju preventivne zdravstvene zaštite i medicinskog, psihološkog i funkcionalnog liječenja onesposobljenog

djeteta, uključujući širenje informacija kao i pristup metodama rehabilitacije, obrazovanju i službama profesionalne orijentacije, sa ciljem da se omogući državama-potpisnicama da poboljšaju svoje mogućnosti i stručnost i da prošire svoje iskustvo u tim područjima. U tom pogledu posebno će se uzimati u obzir potrebe zemalja u razvoju. (čl. 23)

11. Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti (027/13 od 11.06.2013, 001/15 od 05.01.2015, 042/15 od 29.07.2015, 047/15 od 18.08.2015, 056/16 od 23.08.2016, 066/16 od 20.10.2016, 001/17 od 09.01.2017, 031/17 od 12.05.2017, 042/17 od 30.06.2017, 050/17 od 31.07.2017, 059/21 od 04.06.2021, 145/21), propisano je:

Socijalna i dječja zaštita se zasniva na principima:

1) uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite koja se zasniva na socijalnoj pravdi, odgovornosti i solidarnosti, koja se pruža uz poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta, bezbjednosti, kao i uz uvažavanje moralnih, kulturnih i religijskih ubjeđenja, u skladu sa zajemčenim ljudskim pravima i slobodama;

2) zabrane diskriminacije korisnika po osnovu rase, pola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, vjeroispovijesti, političkog, sindikalnog ili drugog opredjeljenja, imovnog stanja, kulture, jezika, invaliditeta, prirode socijalne isključenosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili drugog ličnog svojstva;

3) informisanja korisnika o svim podacima koji su značajni za utvrđivanje njegovih socijalnih potreba i ostvarivanje prava, kao i o tome kako te potrebe mogu biti zadovoljene;

4) individualnog pristupa korisniku u pružanju prava iz socijalne i dječje zaštite;

5) aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite koji se zasniva na učestvovanju u procjeni stanja i potreba i odlučivanju o korišćenju potrebnih usluga;

6) uvažavanja najboljeg interesa korisnika u ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite;

7) prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju uvijek kada za to postoje uslovi u njihovim domovima ili lokalnoj zajednici kroz vaninstitucionalne oblike zaštite, koje osiguravaju različiti pružaoci usluga, sa ciljem poboljšanja kvaliteta života korisnika i njegove socijalne uključenosti;

8) pluralizma usluga i pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite koje obavljaju i organizacije civilnog društva i druga pravna i fizička lica, pod uslovima i na način propisanim zakonom;

9) partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou u cilju dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju i prevencije institucionalizacije;

10) transparentnosti u pogledu informisanja javnosti o socijalnoj i dječjoj zaštiti u sredstvima javnog informisanja, kao i na druge načine, u skladu sa zakonom. (čl. 7)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) mjere i programi socijalne i dječje zaštite su aktivnosti koje obuhvataju prava iz socijalne i dječje zaštite, s ciljem unaprjeđenja kvaliteta života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, kao i njihovog aktivnog uključivanja u društvo;

2) pružalac usluge je ustanova, drugi oblik organizovanja i fizičko lice, za koju nadležni organ državne uprave utvrdi da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite i izda licencu za obavljanje djelatnosti; (čl. 19/1 i 2)

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su:

1) podrška za život u zajednici;

2) savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga;

3) smještaj;

4) neodložne intervencije i

5) druge usluge.

Blíže uslove za pružanje i korišćenje usluga, normative i minimalne standarde usluga iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave. (Čl. 60)

Usluge podrške za život u zajednici obuhvataju aktivnosti koje podržavaju boravak korisnika u porodici ili neposrednom okruženju.

Usluge podrške za život u zajednici su: dnevni boravak, pomoć u kući, stanovanje uz podršku, svratište, personalna asistencija, tumačenje i prevođenje na znakovni jezik i druge usluge podrške za život u zajednici. (čl.62)

O zahtjevu za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite u prvom stepenu rješava centar za socijalni rad. (čl. 73/1)

Ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova.

Osnivač javne ustanove odgovara za obaveze javne ustanove. (čl. 104/1 i 2)

Javne ustanove iz člana 112 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona pružaju usluge podrške za život u zajednici, savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge i usluge smještaja djetetu, mladom, odraslom i starom licu i obavljaju druge poslove u skladu sa zakonom.

Javne ustanove koje obavljaju poslove smještaja djece, mladih, odraslih i starijih lica transformisaće se s ciljem razvoja usluga podrške za samostalni život, savjetodavno-terapijske, odnosno socijalno-edukativne usluge, u skladu sa planom transformacije koji donosi nadležni organ državne uprave. (čl 117/1 i 2)

Sredstva za osnovna materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države i budžetu opštine, kao i vršenjem djelatnosti pružalaca usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se i putem učešća korisnika, odnosno njihovih srodnika koji su dužni da ih izdržavaju, donacija, poklona, zavještanja, legata, osnivanjem zadužbina i fondacija i dr., u skladu sa posebnim zakonom.

U budžetu opštine mogu se obezbijediti sredstva za materijalna davanja u socijalnoj i dječjoj zaštiti propisana ovim zakonom i za usluge socijalne i dječje zaštite, kao što su: pomoć u kući, dnevni boravak, usluge narodne kuhinje, odmor i rekreaciju djece, stanovanje uz podršku, smještaj u prihvatilište - sklonište, stanovanje za socijalno ugrožena lica, u skladu sa zakonom i druge usluge u skladu sa svojim materijalnim mogućnostima.

Ukoliko opštine nijesu u mogućnosti da obezbijede sredstva za usluge iz stava 4 ovog člana u njihovom finansiranju učestvovala država, u skladu sa članom 156 ovog zakona. (čl 154)

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši nadležni organ državne uprave. (čl. 162)

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora. (čl. 164)

12. Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom ("Službeni list Crne Gore", br. 035/15 od 07.07.2015, 044/15 od 07.08.2015) propisuje:

Zabranjena je diskriminacija lica sa invaliditetom i grupe lica sa invaliditetom po bilo kom osnovu, kao i svaki oblik diskriminacije po osnovu invaliditeta, u javnom i privatnom sektoru. (čl 2/1)

Diskriminacija po osnovu invaliditeta je svako pravno ili faktičko, neposredno ili posredno, namjerno ili nenamjerno pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica sa invaliditetom u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na lice sa invaliditetom, zbog kojeg se licu sa invaliditetom otežava ili negira priznavanje, uživanje ili ostvarivanje ljudskih prava i sloboda u političkom, obrazovnom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom, sportskom, građanskom i drugim oblastima javnog i privatnog života. (čl. 4/1)

13. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG" br. 42/11 i 32/14) propisuje:

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. (član 41/1)

V Zaključna ocjena

14. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka Zaštitnik je konstatovao da u Maloj grupnoj zajednici Bijelo Polje, boravi sedmero djece bez roditeljskog staranja sa smetnjama u razvoju i kompleksnim zdravstvenim problemima. Djeca su smještena rješenjima organa starateljstva i osim usluge smještaja, ne ostvaruju druge usluge. Korisnici imaju potrebu za kontinuiranim fizikalnim terapijama a koje tretmane ne mogu da ostvare kroz sistem javnog zdravlja.

15. Prilikom obilaska MGZ, koja je od 2019. godine formalno dio JU Dječijeg doma Mladost iz Bijele, zapaženo je da zaposleni koji brinu o djeci, savjesno i odgovorno obavljaju svoj posao, te se stekao dojam tople atmosfere u odnosu sa korisnicima. Međutim, iako korisnici imaju kompleksne smetnje u razvoju, nemaju obezbjeđene redovne tretmane fizioterapeuta.

16. Iz izjašnjenja pojedinih dnevnih centara proizilazi da je individualnim planom usluga za korisnika predviđene vježbe gornjih i donjih ekstremiteta, te da je neophodno obezbijediti redovne tretmane fizioterapeuta, te da su u ranijem peiodu, upućivali korisnike u Institut „dr Simo Milošević“ u Igalu. Imajući u vidu da su djeca koja su smještena u MGZ lišena roditeljskog staranja i da imaju kompleksne smetnje, potreban je holistički pristup u radu sa njima kao i liječenju. Stoga, osim što im je potrebno mnogo ljubavi i pažnje, potrebna im je i odgovarajuća terapija (fizikalna, kineziterapija) kao i potpuni defektološki tretman. Mišljenja smo da je potrebno preduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi korisnici MGZ dobili kontinuirane tretmane fizioterapeuta, i eventualno druge tretmane koje se procjene za potrebnim a iste je moguće pružiti u sredini gdje se nalaze. Naime djeca sa smetnjama u razvoju predstavljaju posebno osjetljivu kategoriju u medicinskom, psihološkom, pedagoškom i socijalnom smislu, a naročito činjenica da su bez roditeljskog staranja i smještena u instituciju.

17. Shodno Pravilniku o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga za smještaj djece i mladih u ustanovu i malu grupnu zajednicu (Sl. List CG¹ 18/18) dužnost pružaoca usluge smještaja u malu grupnu zajednicu jeste da obezbijedi redovne preglede u skladu sa zdravstvenim stanjem korisnika, pristup liječenju i negu za vrijeme bolesti. Od pružaoca usluge očekuje se da obezbijedi korišćenje svih resursa u lokalnoj zajednici, uključujući zdravstvene usluge i *usluge fizikalne terapije*, obrazovanje i sl. Da bi se navedeno obezbijedilo, važna je interakcija pružaoca usluge s relevantnim službama o organizacijama u zajednici¹.

18. Prilikom obilaska JU Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju „Tisa“ u Bijelom Polju zapaženo je da u ustanovi ima hidro-masažni bazen, te su za korisnike uvedene nove terapije, koje djeca vole i koje su izuzetno važne pri tretmanu djece i mladih sa smetnjama u razvoju. Stručni radnici su istakli da boravak u vodi korisnicima pričinjava zadovoljstvo, jer olakšava pokrete pa je i vježbanje uz stručni nadzor prijatnije. Zaštitnik smatra da treba razmotriti da se ovaj resurs iskoristi i za djecu korisnike MGZ koja se ustanova nalazi u neposrednoj blizini Dnevnog centra.

19. U svom izjašnjenju JU Dječji dom “Mladost” Bijela iskazao je namjeru da se korisnicima MGZ obezbijedi fizioterapeut, što Zaštitnik pozdravlja. Podsjećamo da socijalna i dječja zaštita, između ostalog, počiva na principima uvažavanja najboljeg interesa korisnika u ostvarivanju prava, kao i da Konvencija o pravima djeteta obavezuje države da djeci sa smetnjama u razvoju pruže posebnu brigu i da obezbijedi, u zavisnosti od

¹ <https://www.zsdzcg.me> Usluge socijalne i dječje zaštite: Priručnik za polaganje stručnog ispita

dostupnih sredstava, pružanje pomoći takvom djetetu i onima koji su odgovorni za brigu o njemu, a naročito kod činjenice da su djeca lišena roditeljskog staranja.

20. Zaštitnik takođe ukazuje na važnost uspostavljanja međusektorske i medjuinstitucionalne saradnje u cilju ostvarivanja najboljeg interesa djece sa smetnjama u razvoju. Na taj način bi se omogućilo kvalitetnije korišćenje ionako ograničenih stručnih kapaciteta zaposlenih u različitim institucijama, a čije usluge mogu i trebaju da koriste djeca sa smetnjama u razvoju. Činjenica da sada MGZ funkcioniše u okviru JU Doma „Mladost“ – Bijela, ne bi trebala da utiče na mogućost ostvarivanja usluga koje se pružaju u lokalnoj zajednici – Bijelom Polju.

Polazeći od navedenog, Zaštitnik u cilju ostvarivanja najboljeg interesa djeteta, daje

PREPORUKU

Centar za socijalni rad Nikšić
Centar za socijalni rad Pljevlja
Centar za socijalni rad Plav
Centar za socijalni rad Podgorica
Centar za socijalni rad Bijelo Polje
JU Dječjem domu Mladost - Bijela:

- da sačine planove usluga za djecu korisnike MGZ Bijelo Polje, kojim će im se omogućiti korišćenje usluga koje u toj sredini postoje;

Centri i Dom Mladost „Bijela“ dužni su da u roku od 30 dana dostave Zaštitniku izvještaj o preduzetim i namjeranim radnjama na izvršenju preporuke.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE
Snežana Mijušković

D-na:

- Ministarstvu rada i socijalnog staranja - na upoznavanje
- JU Dječji dom Mladost „Bijela“
- Mala grupna zajednica Bijelo Polje
- Centar za socijalni rad Nikšić
- Centar za socijalni rad Pljevlja
- Centar za socijalni rad Plav
- Centar za socijalni rad Podgorica
- Centar za socijalni rad Bijelo Polje
- a/a